

สรุปผลกิจกรรมการถอดบทเรียน

๑. ด้านสุขภาพสัตว์ นำเสนอแนวทางการดำเนินงานไปสู่เป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ : ปลอดภัยใช้หัวตง

- การสร้างความเข้าใจ/การรับรู้ให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ปรับระบบการเลี้ยงสัตว์ปีก โดยใช้ระบบ Biosecurity/GFM (Good Farming management) หรือในบางพื้นที่ต้องมีมุ้ง
- มีการรวมกลุ่มเกษตรกรเครือข่ายผู้เลี้ยงสัตว์ปีก
- มีการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกในพื้นที่อย่างเข้มงวด
- ถ้ามีการเกิดโรคระบาดสัตว์ต้องมีการจัดการที่รวดเร็ว
- มีการบูรณาการกับภาคเอกชน/ประชารัฐ
- กรณีเกิดเหตุผิดปกติ ควรฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อให้ถี่ขึ้น
- ระบบการรายงานโรคที่รวดเร็ว ทั้งทาง website กรมปศุสัตว์ และเอกสารเผยแพร่
- มีการประชาสัมพันธ์การเลี้ยง/ การป้องกัน/ ควบคุมโรค/ เฝ้าระวัง เช่น ป้ายประกาศเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ
- การสนับสนุนด้านงบประมาณ
- การทำงานเชิงรุกในพื้นที่ เน้นความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ (อปส. /ผญบ. ฯลฯ)
- ช่วงฤดูการที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์/ สนามชนไก่

เป้าหมายที่ ๒ : ปลอดภัยพิษสุนัขบ้า

- ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ/การรับรู้ให้กับผู้มีส่วนได้เสีย/การสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบ/การมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่
- บริหารจัดการด้วยคณะกรรมการอำเภอ/จังหวัด (ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)
- ขอรับการสนับสนุนจากท้องถิ่น เช่น เวชภัณฑ์ อบรมอาสาฯ หรือจัดตั้งกองทุนเพื่อบริหารจัดการในพื้นที่
- จัดฝึกัดพื้นที่สุนัขจรจัดในพื้นที่ (เชิงพื้นที่)/สถานที่พักพิงสัตว์
- ฉีดวัคซีนและทำหมันให้ครบตามเป้าหมาย
- การสำรวจและขึ้นทะเบียน
- อบรมอาสาปศุสัตว์จัดทำแผนและแบ่งหน้าที่
- บริหารจัดการวัคซีน (สัตว์มี/ ไม่มีเจ้าของ)
- การกำกับติดตามผลการทำงาน
- ประเมินผล
- ประชาสัมพันธ์/ จัดทำคู่มือ
- บังคับใช้กฎหมายและรณรงค์
- สร้างเครือข่าย อาสาปศุสัตว์/ อสม./ กำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน
- การควบคุมโรค (กรณีเกิดโรค)

เป้าหมายที่ ๓ : ปลอดภัยปากและเท้าเปื่อย และโรคเฮโมรายิกเซฟติซิเมีย

- การรักษาคุณภาพวัคซีนในการเก็บและขนส่ง
- ในพื้นที่ต้องมีของบังคับสัตว์
- วิธีการฉีดวัคซีนที่ถูกต้อง เช่น ดึงหนัง หรือฉีดเข้ากล้ามเนื้อลึก
- การฉีดวัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อย และโรคเฮโมรายิกเซฟติซิเมีย ต้องมีการ

/ดำเนินการ...

- ดำเนินการฉีดวัคซีนตามรอบการฉีด โดยโค-กระบือ ต้องได้รับการฉีดครบตามจำนวนประชากรสัตว์ ๑๐๐% ของสัตว์ที่อยู่ในเกณฑ์
- กรณีที่เกิดการระบาดของโรคสามารถควบคุมโรคได้อย่างรวดเร็ว
- การสร้างภูมิคุ้มกัน เช่น สักรวจข้อมูล/ ฉีดวัคซีน
- การป้องกันโรคเข้ามาในพื้นที่ ควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์
- การฝึกอบรม/ ทบทวนความรู้ให้อาสาสมัคร
- แจกหมาปศุสัตว์ตำบล ตำบล ละ ๑ คน หรือมีค่าตอบแทนที่ชัดเจน
- จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ

๒. ด้านมาตรฐานการปศุสัตว์ นำเสนอแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังนี้
เป้าหมายที่ ๑๐ : สถานประกอบการด้านปศุสัตว์ทุกแห่ง ผ่านการรับรองมาตรฐาน และได้รับอนุญาตประกอบ

๒.๑) มาตรฐานฟาร์ม

- สักรวจความต้องการ/ขึ้นทะเบียนฟาร์ม
- รับคำร้อง/ตรวจสอบเอกสารเบื้องต้น
- ประเมินฟาร์มเบื้องต้น
- ยื่นเอกสารให้จังหวัด
- ประสานงานและร่วมตรวจรับรองกับจังหวัด
- ตรวจสอบติดตามผลงานแก้ไขข้อบกพร่อง
- ตรวจสอบติดตามฟาร์มมาตรฐานประจำปี

๒.๒) ร้านขายอาหารสัตว์

- รับคำร้องขอใบอนุญาตใหม่/ต่ออายุ
- นำส่งเอกสารคำร้องให้จังหวัด
- ตรวจสอบติดตามร้านขายอาหารสัตว์ตาม พ.ร.บ.
- บังคับใช้กฎหมาย (ยกเว้นการเปรียบเทียบปรับ)

๒.๓) โรงฆ่าสัตว์

- สักรวจข้อมูลผู้ประกอบการโรงฆ่าสัตว์ทุกแห่งในพื้นที่
- รับคำร้องการขอใบอนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์
- นำส่งเอกสารคำร้องให้จังหวัด (นายทะเบียน)
- ตรวจสอบติดตามโรงฆ่าสัตว์ที่ได้รับใบอนุญาตประจำปี
- จัดประชุมคณะกรรมการระดับอำเภอ/ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ / บังคับใช้กฎหมาย
- ประชาสัมพันธ์โครงการ
- รับคำร้องขอรับใบรับรอง
- ตรวจสอบประเมินร้านจำหน่าย
- ส่งผลการตรวจประเมินให้จังหวัด

๒.๔) กิจกรรมอื่นๆ

๑) ศูนย์รวบรวมน้ำมันดิบ/ศูนย์รวบรวมไข่

- รับคำร้องผู้ประกอบการ
- นำส่งคำร้องให้จังหวัด

๒) ฟาร์มปลอดสารเร่งเนื้อแดง

- ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ
- รับคำร้องจากผู้ประกอบการ
- นำส่งเอกสารให้จังหวัด
- เก็บตัวอย่างในฟาร์มเลี้ยงสัตว์ (เพื่อขอรับรับรองใหม่/ต่ออายุ)
- บังคับใช้กฎหมายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓) การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านปศุสัตว์

- รับเรื่องร้องเรียน
- ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ร่วมตรวจสอบและแก้ไขปัญหา
- รายงานผลการแก้ไขปัญหาให้จังหวัดทราบ

โดยมีเทคนิควิธีการปฏิบัติที่ดีเลิศและปัจจัยที่ทำให้ประสบผลความสำเร็จ ดังนี้

๑. พัฒนาบุคลากรระดับอำเภอให้มีความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์
๒. ใช้ระบบสารสนเทศที่ทันสมัยในการทำงาน
๓. บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยให้นายอำเภอเป็นผู้ขับเคลื่อน
๔. ใช้ความรู้ ความสามารถของบุคลากร และทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเต็มศักยภาพ
๕. จัดสรรงบประมาณให้สามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย

๓. ด้านส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ นำเสนอแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายที่ ๘ : โครงการสำคัญตามนโยบายฯ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด โดยได้ยกตัวอย่างโครงการโคเนื้อสร้างอาชีพ

๑) ขั้นตอนการเตรียมการ

๑.๑) ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร/ขับเคลื่อนโครงการ

- ระดับกรมปศุสัตว์
- ระดับเขต
- ระดับจังหวัด

๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน

- ให้มีคณะทำงานขับเคลื่อนในระดับอำเภอโดยมีนายอำเภอเป็นประธานฯ ดำเนินการคัดกรอง/ คัดเลือก/ ประชาสัมพันธ์/ เก็บเงินกู้ยืม

๓) คุณสมบัติเกษตรกร

- กำหนดคุณสมบัติขององค์กรเกษตรกร/ เกษตรกร ให้ชัดเจน เช่น องค์กรเกษตรกรต้องมีอายุการจดทะเบียนและดำเนินการต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๓ ปี ต่อทุนเรือนหุ้น

- สมาชิกต้องมีโคเนื้ออยู่แล้วอย่างน้อย ๑ ตัว และมีพื้นที่ปลูกพืชอาหารสัตว์ไม่น้อยกว่า ๓ ไร่
- เกษตรกรต้องจัดทำระบบน้ำโดยเพิ่มวงเงินกู้
- การฝึกอบรมการเลี้ยงแบบ Intensive กรมปศุสัตว์ควรจัดสรรงบประมาณในการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินงาน

๔) มาตรฐานโรงเรือน

- ควรจัดทำโรงเรือนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน (GAP)

๕) ด้านแปลงพืชอาหารสัตว์

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ต้องจัดเตรียมท่อนพันธุ์พืชอาหารสัตว์ให้เพียงพอ
- ควรปลูกพืชอาหารสัตว์ให้สัมพันธ์กับฤดูกาล

๖) การจัดซื้อแม่โค

- ควรมีเงินกองทุนเพื่อให้เกษตรกรจัดซื้อแม่โค

๗) การติดตามหนี้สิน

- เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ขาดประสบการณ์ ควรพัฒนาให้ความรู้แบบบูรณาการ เช่น จัดอบรม/ประชุม วิธีการติดตามที่เป็นระบบมาตรฐาน

โดยมีเทคนิควิธีการปฏิบัติที่ดีเลิศและปัจจัยที่ทำให้ประสบผลความสำเร็จ ดังนี้

- มีผลลัพธ์ (Outcome) เป็นไปตามวัตถุประสงค์โครงการ
- มีการจัดทำข้อมูลเชิงแผนที่ (Mapping)
- มีแผนงาน/โครงการที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งอื่น เช่น งบอปท. งบพัฒนาจังหวัด เป็นต้น

เป้าหมายที่ ๔ : ทะเบียนสัตว์ของธนาคารโค-กระบือฯ ต้องเป็นปัจจุบัน

๑) ขั้นตอนการดำเนินงาน

- ปศุสัตว์อำเภอตรวจสอบศักยภาพของเกษตรกร
- จัดทำแฟ้มข้อมูลรายละเอียดของเกษตรกร
- นำข้อมูลเกษตรกรเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ
- มีคณะทำงานขับเคลื่อนระดับอำเภอ

๒) การปฏิบัติที่ดีเลิศและปัจจัยที่ทำให้ประสบผลสำเร็จ

- การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนสัตว์ในธนาคารโค-กระบือฯ ให้เป็นปัจจุบัน
- โค-กระบือมี NID และดีเบอร์หมายเลข ๑ ทุกตัว
- มีการติดตามลูกเกิด
- การจัดทำข้อมูลในเชิงแผนที่ (Mapping)

๓) ข้อเสนอแนะ

- ควรกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มเกษตรกร และระยะเวลาในการรวมกลุ่ม
- ควรจัดทำสินเชื่อกอกพักสัตว์
- จัดงบประมาณสำหรับฝึกอบรมให้แก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- จัดตั้งกองทุนสำหรับจัดหาแม่โค
- มีการออกตรวจติดตามแม่โคเป็นประจำ

ด้านอาหารสัตว์ นำเสนอแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายที่ ๖ : ผลักดันให้เกษตรกรเลี้ยงสัตว์แบบประณีต (Intensive) โดยสามารถบริหารจัดการด้านอาหารสัตว์

- ๑) ประชุมระดับอำเภอ/ศูนย์ฯ/สถานีฯ/อาสาปศุสัตว์/ผู้เกี่ยวข้อง
 - ให้ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการฟีดอาหารสัตว์แบบประณีต (Intensive)
 - ผลิตเจ้าหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามเป้าหมาย
 - ได้ฟาร์มต้นแบบ หรือศูนย์เรียนรู้ (คัดเลือก ๑ อำเภอ)
- ๑) จัดทำศูนย์เรียนรู้
 - ทำแปลง/เตรียมดิน/ท่อนพันธุ์/ระบบน้ำ
 - งบประมาณ/การดำเนินงาน
- ๒) เมื่อศูนย์เรียนรู้พร้อมดำเนินการจัดประชุม/สาธิต/อบรมเกษตรกร
- ๓) ออกช่วยเหลือ ขยายผลในฟาร์มเกษตรกร ผู้ร่วมโครงการ
 - บริการท่อนพันธุ์ / ให้ความรู้
 - ติดตามเป็นพี่เลี้ยง

โดยมีเทคนิควิธีการปฏิบัติที่ดีเลิศและปัจจัยที่ทำให้ประสบผลสำเร็จ ดังนี้

- ๑) ด้านเจ้าหน้าที่
 - มีความรู้ ความเข้าใจที่ดี ด้านฟีดอาหารสัตว์
 - ติดตามประเมินผล/ให้คำแนะนำอยู่เสมอ
- ๒) ด้านเกษตรกร
 - เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจที่ดี ด้านฟีดอาหารสัตว์
 - มีแหล่งน้ำ/มีการเตรียมแปลงหญ้าที่ดี
 - การจัดการระบบน้ำ และการให้ปุ๋ยที่เหมาะสม
 - มีการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมให้เหมาะสม
- ๓) แนวทางการพัฒนา
 - จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ต้นแบบการเลี้ยงสัตว์แบบประณีต ศูนย์ด้านการจัดการอาหารสัตว์ โดยใช้บ้านอาสาปศุสัตว์เป็นพื้นที่นำร่องข้อมูลผลพลอยได้ทางการเกษตรในพื้นที่
 - ผลักดันเข้าสู่ระบบมาตรฐาน เป็นต้น

๔. ด้านยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์ นำเสนอแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายที่ ๕ : ข้อมูลพื้นฐานด้านปศุสัตว์เป็นปัจจุบัน

๔) ขั้นตอนการเตรียมการ

- ประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้แก่ผู้เกี่ยวข้อง
- ประชุมเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์อำเภอ อาสาปศุสัตว์ประจำตำบล/หมู่บ้าน
- วางแผนการปฏิบัติงาน มอบหมายผู้รับผิดชอบรายพื้นที่ และกำหนดขอบเขตของงาน

๕) ข้อมูลขั้นตอนการดำเนินงาน

- ประสานผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อชี้แจง ทำความเข้าใจ นัดหมายเกษตรกรเป้าหมาย เพื่อเก็บข้อมูลรายครัวเรือน
- เจ้าหน้าที่ ผู้ได้รับมอบหมาย ลงพื้นที่เพื่อจัดเก็บข้อมูล ลงพิกัดแปลง ถ่ายรูป ฟาร์ม/เจ้าของ พร้อมให้ผู้นำหมู่บ้านรับรองข้อมูล

/ ขั้นตอนการ...

๓) ขั้นตอนการตรวจสอบและรับรองข้อมูล

- สนง.ปศอ. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และเพิ่มเติมข้อมูลรายที่ไม่ได้รับการสำรวจและขึ้นทะเบียน
- สนง.ปศอ.บันทึกข้อมูลที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ลงในระบบ

๔) การปฏิบัติที่ดีเลิศและปัจจัยที่ทำให้ประสบผลสำเร็จ

- ประชุม ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้แก่เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง ผู้โดยใช้เทคโนโลยีโซเชียลมีเดียช่วย เช่น กลุ่มแอปพลิเคชันไลน์ เพื่อการสื่อสารที่รวดเร็ว
- การขอรับการสนับสนุนงบประมาณ และปัจจัยเสริมในการปฏิบัติงาน จาก อปท. หรือหน่วยงานอื่น เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์
- ปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เช่น เกษตรกร/ประชากรสัตว์ สถานประกอบการ/โรงงาน ฟาร์มมาตรฐาน โครงการที่สำคัญ เป็นต้น
- นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาจัดทำข้อมูลเชิงแผนที่ (Mapping)

เป้าหมายที่ ๗ : พัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้อาสาปศุสัตว์

๑) ขั้นตอนการพัฒนาความรู้

- จัดฝึกอบรมอาสาปศุสัตว์ โดยการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆให้แก่อสาปศุสัตว์เป็นประจำ และต่อเนื่อง
- จัดฝึกอบรมอาสาปศุสัตว์ ศึกษาดูงาน ฝึกปฏิบัติจริง สาธิตการควบคุมป้องกันโรค ด้วยการจำลองสถานการณ์จริง เพื่อเสริมทักษะ

๒) ขั้นตอนการส่งเสริมอาสาปศุสัตว์ให้เป็นศูนย์เรียนรู้/ต้นแบบ

- ใช้แนวทางการพัฒนา ติดตามส่งเสริมและเติมเต็มในส่วนที่ขาด ตามแนวทางของ ศพก.
- สนับสนุนปัจจัยการผลิต/งบประมาณ เช่น พันธุ์สัตว์ พันธุ์พืชอาหารสัตว์ วัสดุ การเกษตร เป็นต้น เพื่อสร้างแรงจูงใจ ในการขับเคลื่อนและพัฒนาเป็นจุด

๓) ขั้นตอนการตรวจสอบและรับรองข้อมูล

- จัดตั้งเครือข่ายอาสาปศุสัตว์ ให้มีโครงสร้างอาสาที่ชัดเจน เข้มแข็งในระดับตำบล/หมู่บ้าน
- สร้างแรงจูงใจ ยกย่องเชิดชู จัดสวัสดิการสนับสนุนตามสมควร
- มีกฎหมายหรือระเบียบ รองรับการปฏิบัติงานของอาสาที่ชัดเจน

๔) แนวทางการพัฒนา

๔.๑ พัฒนาอาสาให้ตรงกับแนวการขับเคลื่อนของกรม เช่น ให้ความรู้เรื่องการจัดการด้านอาหารสัตว์ การพัฒนาฟาร์มปศุสัตว์ให้เป็นระบบ (Biosecurity / GFM) รวมทั้งการพัฒนาให้เป็นอาสาผสมเทียม

๔.๒ ส่งเสริมให้บ้าน/ฟาร์มของอาสาเป็นศูนย์เรียนรู้/ต้นแบบ

- ด้านการเลี้ยงสัตว์แบบประณีต โดยเฉพาะการจัดการด้านอาหารสัตว์/ผลพลอยได้ทางการเกษตรในพื้นที่
- เป็นจุดกระจายสัตว์พันธุ์ดี พันธุ์พืชอาหารสัตว์ หรือจุดรวบรวมผลผลิต เป็นต้น